

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Академічне товариство ім. М. Балудянського
(м. Кошице, Словаччина)
Вища школа економіки і права імені
проф. Едварда Ліпінського (м. Кельце, Польща)
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Університет «Petre Andreia» (м. Яси, Румунія)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)

*СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ*

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
VII Міжнародної науково-практичної конференції**

05 – 07 червня 2019 року

Частина III

Вінниця 2019

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 05-07 черв. 2019 р. Вінниця, 2019. Ч. 3. 388 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства в сучасних умовах; актуальні проблеми менеджменту та фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного товарознавства; актуальні проблеми та перспективи, тенденції розвитку маркетингових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні, державотворчі процеси в умовах глобалізованого суспільства: історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти.

Висвітлюються інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції, теоретичні та практичні аспекти розвитку студентського спорту в системі фізичного виховання ЗВО.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія: Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д.філос.н., професор
Відповідальний секретар – **Мартінова Л.Б.**, д.е.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Боковець В.В., д.е.н., проф., **Корж Н.В.**, д.е.н., проф., **Іваницька Н.Б.**, філол.н., проф., **Стопчак М.В.**, д.і.н., проф., **Бондар А.А.**, к.н.фіз.вих., доц., **Кузьміна О.М.**, к.т.н., доц., **Недбалюк О.П.**, к.е.н., доц., **Кудирко О.М.**, к.е.н., доц., **Поліщук О.А.**, к.е.н., доц., **Поліщук І.І.**, к.е.н., доц., **Романовська Ю.А.**, к.е.н., доц., **Семко Т.В.**, к.т.н., доц., **Тернова А.С.**, к.т.н., доц.

Друкується за ухвалою Вченої ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ТОВАРОЗНАВСТВА

Авксентюк Б.П., д.т.н., професор

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ПЕРЕГРІВИ ПЕРЕД ЗАКИПАННЯМ ОРГАНІЧНИХ РІДИН..... 15

Василишина О.В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Апаріна Л.Ю.

Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ

**РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ..... 22**

Власенко І.Г., д.мед.н., професор

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**РОЗРОБКА СИСТЕМИ НАССР ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ОЛІЄЖИРОВОЇ
ГАЛУЗІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ У ГАРАНТУВАННІ БЕЗПЕЧНОСТІ
ПРОДУКЦІЇ..... 27**

Гирич С.В., к.т.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ОКРЕМИХ РЕГІОНІВ
УКРАЇНИ..... 37**

Гук О.П.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ТОВАР» В КОНТЕКСТІ ЗДІЙСНЕННЯ
МИТНОЇ СПРАВИ..... 44**

Павлишин М.Л., к.т.н., доцент,

Бурак С.І., завідувач лабораторії товарної експертизи та митної справи,

Сігеті Е.М., магістр, гр. ТЕМ-18м

Львівський інститут економіки і туризму

**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ,
ЯКА ВИРОБЛЯЄТЬСЯ ТЗОВ «РІТЕЛ УКРАЇНА»..... 53**

Паламарчук В.І., к.т.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ТОВАРОЗНАВЧІ ЯКОСТІ ПРИКРАС ДЛЯ ПІРСИНГУ..... 59

Сіренко С.О., к.т.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ОЦІНКА СПОЖИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ СКЛЯНИХ
ВИРОБІВ..... 66**

Тернова А.С., к.т.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ВИЯВЛЕННЯ СПОЖИВЧИХ ПЕРЕВАГ НА РИНКУ НАМЕТІВ..... 73

Шарко В.В., к.е.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
МАРКЕТИНГОВІ МЕТРИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 81

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МАРКЕТИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Бондаренко В.М., д.е.н., професор
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНУ..... 89

Головчук Ю.О., к.е.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ PRODUCT PLACEMENT У РАКУРСІ УКРАЇНА - СВІТ..... 101

Громова О.Є., к.е.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА..... 109

Поліщук І.І., к.е.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
СПЕЦИФІКА МАРКЕТИНГУ У СФЕРІ ОСВІТИ..... 116

Пчелянська Г.О., к.е.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
«ЗЕЛЕНИЙ МАРКЕТИНГ» НА РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ..... 126

Середницька Л.П., Суха С.В.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ВПЛИВ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА..... 133

Соколюк К.Ю., к.е.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
КОМПЛЕКС МАРКЕТИНГУ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ..... 139

Танасійчук А.М. д.е.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МІЖНАРОДНОГО МАРКЕТИНГУ..... 145

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Власенко В.В., д.б.н., професор Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	156
Власенко І.В., д.е.н., професор Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПЕРСПЕКТИВНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ У СВІТІ ТА УКРАЇНИ ЙОГО СУЧАСНИЙ СТАН.....	162
Іваніщева О.А. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ АНАЛІЗ СТАНДАРТІВ ТА СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ДЛЯ ВИРОБНИКІВ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	171
Кізюн А.Г., к.геогр.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПРИРОДНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	179
Лук'янець А.В. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ АТРАКЦІЇ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ.....	185
Мазуркевич І.О., к.е.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ.....	195
Малюта К.Г. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	203
Онищук Н.В., к.е.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	210
Пахомська О.В. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	217
Семко Т.В., к.т.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ РЕГЛАМЕНТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ- СТИМУЛ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НАССР.....	224

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ В СИСТЕМІ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗВО**

- Бондар А.А., к.н.фіз.вих. і спорту**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ФУТБОЛІСТІВ У ЗВО..... 231**
- Васькевич С.С.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧОГО ФІТНЕСУ НА ФІЗИЧНИЙ СТАН
СТУДЕНТІВ..... 236**
- Гуренко О.А.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗВО..... 242**
- Ільчишина В.В.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**РОЗВИТОК РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗА
РАХУНОК БАСКЕТБОЛУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 247**
- Пуздимір М.І., доцент**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
РОЗВИТОК СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ ЗВО.... 252
- Рогаль І.В.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
РОЗВИТОК ТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ У ВОЛЕЙБОЛІСТІВ У ЗВО..... 258
- Сальникова С.В., к.н.фіз.вих. і спорту**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**ОСОБЛИВОСТІ СИЛОВОЇ ПІДГОТОВКИ СУДЕНТІВ-ПЛАВЦІВ
НЕПРОФІЛЬНИХ ЗВО..... 265**
- Чехівська Ю.С.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**РОЗВИТОК ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ ТЕНІСІСТІВ ЗА
ДОПОМОГОЮ ЗАГАЛЬНОРОЗВИВАЮЧИХ ВПРАВ..... 273**
-

**ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ**

- Бондар Н.Д., к.пед.н.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Прадівлянний М.Г., к.пед.н., доцент
Вінницький національний технічний університет
**ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ
КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ..... 288**
-

Войнаровська Н.В., к.пед.н., доцент, Авраменко Н.О. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНШОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ФРАЗЕОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	288
S.V. Gladio, Candidate of Sciences (Philology) Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE MULTIDIMENSIONALITY OF LITERARY TEXTS.....	295
A.V. Dudoladova, PhD in Philology, Associate Professor V.N. Karazin Kharkiv National University IMPLEMENTING MOBILE ASSISTED LANGUAGE LEARNING THROUGH PODCASTS.....	303
N.L.Zamkova, Doctor of Sciences in Philosophy, Professor, S.D. Chugu, Candidate of Sciences in Philology, Associate Professor Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE Y. Chuhu, Master of BA TAK Agency, Groningen, the Netherlands BOOSTING STRATEGIC COMPETENCE IN THE ESP/EFL CLASSROOM: THE PEDAGOGICAL PERSPECTIVE.....	308
N.B. Ivanytska, Doctor of Science (Philology), Professor Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE CULTURES INTERACTION: TRANSLATION CHALLENGES.....	318
T.I. Kovalevska, Ph.D. Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE RULES AND RECOMMENDATIONS FOR SUCCESSFUL TERMINOLOGY TRANSLATION IN FRAMES OF TERMINOLOGY COMPETENCE.....	325
Медведєва С.А. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КУЛЬТУРНО ОБУМОВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ КНИГ ДЖ. К. РОУЛІНГ З ЦИКЛУ ПРО ГАРРІ ПОТТЕРА).	331
Нечипоренко В.О., к.філол.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ.....	337
Паславська І.Б., Паславський В.В., здобувач освітнього ступеня «Магістр» Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВОГО ТЕКСТУ.....	344
Самохвал О.О., к.пед.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	351

Сікорська Л.О., к.пед.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	361
Терещенко Л.Я., к.філол.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СЛОВА-ЗАМІННИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ВЛАСНІ НАЗВИ.....	366
T.I. Tkachuck, Candidate of Philological Sciences, O.A.Matsera Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE EUROPEAN MULTILINGUAL POLICY IMPLICATIONS AND OBJECTIVES.....	375
Шаповал О.Г., к.філол.н. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ВИД ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАВЧАННІ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	380

10. Причепа В. Лінгвопрагматичні особливості формування текстового простору. Іноземні мови у вищому навчальному закладі: теоретичні засади та прикладні аспекти: Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції Гол. ред. Ямчинська Т.І. Вінниця, 2009. С. 211–213.

11. Причепа В. Роль фонових знань у процесі сприйняття тексту. Іноземні мови у вищому навчальному закладі: теоретичні засади та прикладні аспекти : Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції Гол. ред. Ямчинська Т.І. Вінниця, 2009. С.209–211.

12. Рибалко І.В., Ткач Л.М. Особливості перекладу наукових текстів: Навч. посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. 52 с.

13. Смольянина Е. А. Особенности стратегии перевода научного текста URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-strategii-perevoda-nauchnogo-teksta>

14. Терещенко Л.Я. Особливості довільного когнітивного контролю комунікативної діяльності неширокого мовця. Іноземні мови вищому навчальному закладі: теоретичні засади та прикладні аспекти : Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції Гол. ред. Ямчинська Т.І. Вінниця, 2009. 266 с.

15. Форми і види перекладу. URL: http://studopedia.com.ua/1_65590_formi-i-vidi-perekladu-bukvalniy-adekvatniy-referativniy-anotatsiyniy-perekladi.html

УДК 37.01/.09:(378:338.48):(430:436)

Самохвал О.О., к.пед.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

У статті означено концептуальні положення процесу діджиталізації вищої туристичної освіти в німецькомовних країнах Західної Європи, зокрема Німеччини та Австрії. Визначено фактори, якими зумовлена потреба діджиталізації навчального процесу та напрямки його реалізації в закладах вищої туристичної освіти німецькомовних країн Західної Європи.

Ключові слова: діджиталізація, вища освіта, туристична освіта, заклади вищої освіти, німецькомовні країни.

Постановка проблеми. Складна система економічних, політичних і соціальних взаємовідносин між німецькомовними країнами Західної Європи, що формувалась століттями, створення єдиного європейського простору вищої освіти окреслили векторні напрями розвитку туристичної освіти з урахуванням національних потреб та можливостей держав.

Аналіз основних тенденцій розвитку національних систем вищої туристичної освіти німецькомовних країн Західної Європи свідчить про їх суттєве реформування і поступову адаптацію до глобалізаційних процесів у світовій економіці. На перше місце висуваються найважливіші компоненти освітнього процесу: зміст, методи, ефективність, які формують базис освіти та напрями розвитку вищої школи туристичної освіти; диференційоване розроблення освітніх цілей на центральному і регіональному рівнях, що дозволяє визначити проміжні цілі освіти і враховувати проблеми, особливості й потреби регіонів.

Система туристичної освіти в Німеччині та Австрії зазнає суттєвих змін не лише кількісних, а й якісних. Збільшується обсяг молоді, охопленої професійним навчанням, диференціюються терміни та умови туристичної освіти для забезпечення гнучкості процесу професійної підготовки майбутніх фахівців, і, відповідно, ускладнюються її завдання. Економіка цих країн потребує не лише залучення прогресивної молоді до суспільного виробництва, а й вимагає неперервного професійного навчання, післядипломної освіти з метою отримання найвищого професійного рівня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми діджиталізації освіти перебувають в центрі уваги новітньої педагогічної науки, про що свідчать численні концептуальні та світоглядні дослідження зарубіжних та українських науковців (В. Биков, Б. Гершунський, О. Довгялло, П. Дюссо, М. Жалдак, К. Калкарні, Г. Кедрович, Ю. Машбиць, Н. Морзе, І. Роберт, Д. Рудольф, М. Смульсон, А. Торінг, Р. Фогль та інш.). Вагомі наукові праці присвячено інформаційним технологіям у вітчизняній професійній освіті (Р. Гуревич, А. Гуржій, Ю. Жук, М. Кадемія, М. Козяр, В. Сидоренко, Б. Шуневич та ін.).

Автори книги «E-Ukraine» («Електронна Україна»), присвяченої долученню України до світового процесу формування нового інформаційного суспільства, О. Шевчук та О. Голобуцький, наголошують, що інформаційне суспільство для України – все ж здебільшого популярний термін європейських декларацій, ніж реальне явище з чітким змістом. Хоча заради справедливості слід зауважити, що й «інформаційний істеблішмент» країн – авторів поняття досі не дійшов згоди ані щодо форми, ані щодо наповнення такого суспільства [1].

У цілому для України масова діджиталізація вищої школи, зокрема туристичної освіти, є певним кроком до Європейської інтеграції у ракурсі інформаційно-освітнього простору, що досі потребує досконалого вивчення та дослідження успішного досвіду провідних європейських країн у даному напрямку.

Мета дослідження полягає у дослідженні концептуальних положень процесу діджиталізації вищої туристичної освіти в німецькомовних країнах Західної Європи, зокрема Німеччини та Австрії, для подальшого вивчення можливостей екстраполяції досвіду означених країн у вітчизняних закладах вищої професійної освіти.

Виклад основного матеріалу. Розвиток інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) призвів до еволюції не лише традиційних економічних систем, але й, відповідно, визначив нові завдання для закладів професійної підготовки майбутніх фахівців. Загалом, аналізуючи технологічний прогрес у галузі туристичної освіти, можемо спостерігати певні логічні закономірності, які вибудовуються таким ланцюжком: технологічні зміни в туризмі → структурні зміни в туристичних підприємствах → модернізація туристичної освіти → реформування або створення новітніх закладів вищої туристичної освіти → висококваліфікований фахівець нового покоління.

Лірі Андерссон, засновник консалтингової компанії *This Fluid World*, та Лудо Ван дер Хейден, професор європейської бізнес-школи (анг. скор. INSEAD) наводять дані проведеного в 2016 році опитування, в якому взяли участь 1 160 управлінців. Вони зазначають, що здебільшого сучасним менеджерам бракує

розуміння ситуації та знань, потрібних для того, щоб реагувати на цифрову трансформацію процесів у бізнес середовищі [4]. Цей факт засвідчує значущість і, в той же час, недопрацювання закладів вищої професійної освіти в реалізації основоположень діджиталізації, що є однією з стратегічних національних освітніх цілей сучасності для більшості європейських країн.

Оскільки процес глобалізації — це континуально-безперервна трансформація інформаційного міжсередовищного простору, де переміщується інформація, стимулюючи розвиток нових форм і технологій систем управління [2], то діджиталізація, якою охоплені усі заклади туристичної освіти провідних країн Західної Європи, є її наслідком.

Термін «діджиталізація» походить від англійського «digitalization» і в перекладі означає «оцифровування», «цифровізація», або ж «приведення в цифрову форму». Разом із тим сьогодні вітчизняні науковці дедалі частіше послуговуються зазначеним терміном, опираючись на вимоги практичної транскрипції, а тому широкого поширення набули терміни «діджиталізація», або ж «дігіталізація». Такий підхід має низку переваг, оскільки термін «дігіталізація», за слушним зауваженням К. Лапіної-Кратасюк, охоплює більш широкий спектр значень, ніж його синонім «цифровізація». Це пов'язано з тим, що саме в європейській і американській дослідницьких традиціях наслідки переходу від аналогового до цифрового типу кодування інформації стали вивчатися не просто як технологічний, але й як соціальний, культурний та антропологічний процеси [5]. На думку К. Купріної та Д. Хазанової, діджиталізація – це способи приведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму [3]. Дещо іншу позицію з цього питання займає О. Халапсіс, визначаючи діджиталізацію не як спосіб, а як пов'язаний із тенденцією приведення в електронний вигляд найрізноманітніших видів використовуваної людиною інформації процес, умовно названий дослідником «оцифровуванням буття» [9].

З економічної точки зору, під діджиталізацією прийнято розуміти глибинну трансформацію, проникнення цифрових технологій щодо оптимізації та

автоматизації бізнес-процесів, підвищення продуктивності та покращення комунікаційної взаємодії зі споживачами. Крім того, діджиталізація формує плато конкурентних переваг підприємства: високий рівень конкурентоздатності; спрощення роботи з масивом інформації; економію коштів; лояльність клієнтів; позитивне ставлення до іміджу підприємства.

Клаус Шваб [10] переваги діджиталізації визначає наступним чином:

1. Безпрецедентне (по експоненті, а не лінійне) зростання інновацій – що стосується їх швидкості, об'єму та впливу. Це дасть значне покращення в ефективності, продуктивності та скороченні витрат.
2. Безпрецедентне зростання даних та можливостей, їх використання для нових технологій не лише дає краще залучення різних верств розробників – користувачів – клієнтів, а й сприяє розвитку в багатьох відношеннях.
3. Штучний інтелект стає реальністю – конкретні приклади ми вже бачимо від масової роботизації до біотехнологій. В цілому, невблаганний перехід від простого оцифрування (третя промислова революція) до інновацій, заснований на комбінаціях технологій (четверта промислова революція), змушує компанії переглядати те, як вони ведуть бізнес. Керівники бізнесу і керівники вищої ланки повинні розуміти мінливе середовище, кидати виклик своїм операційним командам і невпинно, постійно впроваджувати інновації. Все це має враховуватись закладами вищої освіти для формування потенційного керівника.

У розрізі процесів розвитку цифрової економіки сферу вищої туристичної освіти необхідно розглядати як один з основних елементів забезпечення можливості реалізації інноваційних, технологічних, соціальних, екологічних і економічних проектів. Кожен університет, незалежно від обраної стратегії, повинен пройти цифрову трансформацію. Така трансформація полягає не тільки й не стільки в упровадженні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), скільки в цілому пов'язана з культурними та організаційними змінами в університеті [6]. Перехід до концепції *digital university* передбачає впровадження більш гнучких і безшовних процесів, зміну корпоративної культури, оптимізацію всіх процесів діяльності університету, адже діджиталізація змінює вимоги до

управлінських кадрів і фахівців середньої ланки як на національному, так і світовому ринку праці, сприяє оновленню кваліфікацій та корегує профілі компетентності. Отже, сучасні цифрові технології дають нові інструменти для розвитку закладів вищої туристичної освіти, дозволяють знайти своє місце на глобальній науково-освітній карті й зберігти при цьому свої унікальні національні якості та конкурентні переваги.

Так, Німеччина, одна з перших європейських країн, означила діджиталізацію як мегатренд сучасної освіти та розпочала активно впроваджувати програми підтримки та сприяння модернізації системи вищої професійної освіти, зокрема туристичної, окреслюючи основні напрями її реформування.

Визначено, що для ефективного впровадження діджиталізації у систему вищої професійної освіти, перш за все, необхідно забезпечити виконання певних вимог, зокрема:

- доступ до мережі Інтернет – безперешкодний та якісний;
- комп'ютерні можливості – розширеніші;
- онлайн програми професійної підготовки – транскордонної координації.

Таким чином діджиталізація вищої професійної освіти визначається як віртуальний експеримент, аналіз об'ємної інформації, незалежний від місця та часу освітній процес, що пропонує студентам та викладачам закладів вищої професійної освіти значні можливості та потребує загальнонаціональної платформи для розвитку та використання діджиталізованої системи професійної підготовки [13].

16 червня 2016 року Федеральний уряд Німеччини в співпраці з Федеральними землями затвердив основні положення створення «Інноваційного університету» відповідно до статті 91b (1) Основного Закону про сприяння розвитку науково-дослідних ідей, знань і інноваційних технологій у німецьких університетах. Документом передбачається збільшення фінансування задля підтримки університетів прикладних наук та приватних університетів в сфері науково-дослідних ідей, передачі знань і технологій, підтримці регіонального

укріплення університетів і сприянні інноваціям в економіці і суспільстві. Окрім того, Законом окреслено «третю місію» університетів у трикутнику знань – освіта, дослідження та впровадження інновацій. Це дає змогу закладам вищої освіти продовжити свою роль як інноваційного центру регіонального та федерального значення. Окремим пунктом у документі наголошено на обов'язковому впровадженні результатів наукових досліджень у комерційну та соціальну сфери діяльності, що передбачає зближення та укріплення співпраці між освітніми, економічними та соціальними інституціями [12].

Австрійські заклади вищої професійної освіти також активно впроваджують інноваційні організаційно-дидактичні методи навчання в закладах вищої професійної освіти, зокрема в університетах прикладних наук, які дозволяють майбутнім фахівцям самостійно розподіляти свій час для навчання та професійної діяльності.

Вперше за 25 років після появи першого університету прикладних наук в Австрії, відсоток їхніх студентів становить 13 % від загальної кількості здобувачів вищої освіти. Однією з переваг австрійських університетів прикладних наук є забезпечення студентів можливістю поєднувати навчання з професійною діяльністю, що потребує гнучкості освітнього процесу. Впровадження елементів діджиталізованого навчання (онлайн курси окремих дисциплін), а також значне збільшення годин для самоосвіти, в порівнянні з аудиторною роботою студентів значно полегшує процес вирішення означеної проблеми.

Загалом дистанційна освіта в Австрії набуває неабиякої популярності. Дистанційне або онлайн навчання – це освітня можливість отримати вищу освіту без відвідування освітньої установи. Така освітня форма забезпечує доступ до навчання у випадку якщо джерело інформації та студенти розділені часом та відстанню. В дистанційному освітньому процесі Австрії, як і інших німецькомовних країнах, студенти спілкуються між собою та з викладачами з допомогою електронної пошти, електронних форумів, відеоконференцій, чатів, дошки оголошень, обміном миттєвими повідомленнями та іншими формами

онлайн-взаємодії. Освітні програми часто передбачають онлайн-систему навчання та засоби для створення віртуального класу. Дистанційне навчання є відмінним рішенням для працевлаштованих людей, які все ще хочуть або потребують подальшої професійної освіти.

Більшість університетів прикладних наук Австрії використовують дистанційне навчання як складову заочної форми професійного навчання. Заочна форма навчання є досить популярною серед працюючих студентів, що здобувають вищу освіту за магістерськими програмами підготовки. Так, відомі австрійські університети прикладних наук, зокрема Йоханський університет прикладних наук, Карінтійський університет прикладних наук, Інсбрукський інститут менеджменту (MCI) пропонують магістерські програми підготовки (анг. MA, MBA) туристичного спрямування за заочною формою навчання, яка передбачає два тижня аудиторних занять в семестр + дистанційне навчання. Загальна тривалість освітньої підготовки становить 4 семестри (120 ECTS) [11].

Епоха "Онлайн-вищої освіти" стає реальністю у більшості європейських країн, не виключенням є Німеччина та Австрія. Першим кроком на шляху діджиталізації університету є створення освітньо-наукового порталу закладу вищої професійної освіти. Освітньо-науковий портал – це корпоративний портал, який є інформаційним середовищем, що створюється для підтримки освітніх і наукових процесів у межах закладу вищої професійної освіти на основі використання сучасних інформаційних технологій і телекомунікаційних засобів [7]. Освітньо-науковий портал являє собою складну систему, що складається з таких підсистем, як: аутентифікації і авторизації користувачів та управління правами доступу; зовнішнього і внутрішнього пошуку; керування вмістом (контентом) порталу; завантаження і каталогізація файлів користувачів; виведення інформації про користувачів порталу; керування новинами; електронна пошта (зовнішня і внутрішня); розсилання повідомлень користувачам порталу; форум; голосування; анкетування; чат; книга для гостей; інтернет-магазин; статистика. Крім того, освітньо-науковий портал університету, повинен включати деякі додаткові компоненти, зокрема:

офіційний сайт ВНЗ; систему дистанційного навчання; електронну бібліотеку з каталогом наукової, навчальної та методичної літератури, а також публікацій учасників порталу; систему керування науковими конференціями [8]. Розглянувши офіційні сайти закладів вищої туристичної освіти німецькомовних країн Західної Європи, можна стверджувати, що створення освітньо-наукового порталу є необхідною умовою здійснення освітньої діяльності провідними закладами професійної освіти в Західній Європі. Переважна більшість закладів вищої туристичної освіти німецькомовних країн Західної Європи створюють віртуальне середовище для доповнення традиційної форми організації навчального процесу елементами «e-learning».

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, стрімкі темпи діджиталізації вищої освіти сприяли активній дискусії щодо необхідності створення «віртуальних закладів вищої професійної освіти». У німецькомовних країнах Західної Європи така потреба зумовлена декількома факторами, зокрема: демографічними змінами, спричиненими міграційною кризою в Західній Європі; інтернаціоналізацією європейської вищої освіти, що збільшує потоки студентів із-закордону; посиленням конкуренції у сфері вищої освіти в умовах глобалізації; національною потребою створення та забезпечення *гнучких* умов доступу усіх верств населення *до вищої освіти*. Основний акцент у процесі реалізації положень діджиталізації системи вищої професійної освіти в Німеччині та Австрії зроблено на модернізації традиційних форм навчання, формуванні цифрового освітнього світогляду та забезпеченні якісної фахової підготовки майбутніх фахівців в умовах глобалізації ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Інформаційне суспільство : веб-сайт. URL : <http://www.e-ukraine.biz/index.html>. освітньо-науковий портал як прототип цифрового університету
2. Кастельс М. Інформаційні технології, глобалізація та соціальний. Соціальна глобалістика: навч. посіб. / за наук. ред. Е. А. Афоніна, В. Д. Бондаренка, А. Ю. Мартинова. К. : Освіта України, 2011. – 1 електрон. опт. диск(CD ROM) ; 12 см.

3. Куприна К. А. Диджитализация: понятие, предпосылки возникновения и сферы применения Вестник научных конференций. Качество информационных услуг : по материалам международной научно-практической конференции 31 мая 2016 г. Тамбов. 2016. № 5-5 (9). С. 259–262.

4. Диджиталізація: одинадцять порад для лідерів. *Management.com.ua* : веб-сайт. URL : <http://www.management.com.ua/tend/tend922.html>

5. Словарный запас : дигитализация. URL : <http://www.strelka.com/ru/magazine/2015/02/03/vocabulary-digitalisation> (дата звернення: 07.05.2019).

6. Старіш О., Козубський В. Глобалізація як чинник руйнування держави-нації Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : «Політичні науки». 2010. Вип. 4. С. 4–19

7. Соловійов В., Сердюк О., Триус Ю. Організаційні особливості створення регіонального освітнього порталу . Теорія і методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій технічній школі : Зб. наук. праць. Кривий Ріг : Видавничий відділ НМУТАУ, 2003. С. 225–234.

8. Триус Ю. В., Босєдов С.В., Пустовіт В.А. Освітньо-науковий портал як прототип цифрового університету. Вісник Харківського національного університету. Серія : Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління. 2004. С. 100–114

9. Халапсис А. В. Глобализация и метрика истории. URL : <http://halapsis.net/globalizatsiya-i-metrika-istorii> (дата звернення: 05.05.2019).

10. Цифровой университет : применение цифровых технологий в современных образовательных учреждениях. URL : <https://www.itweek.ru/idea/article/detail.php?ID=192831> (дата звернення: 05.05.2019).

11. The Austrian AUS Portal. *FHguide* : веб-сайт. URL : https://www.fachhochschulen.ac.at/en/all_study_courses

12. Eine Bund–Länder–Vereinbarung als Grundlage für die Förderinitiative «Innovative Hochschule». «*Innovative Hochschule*» : веб-сайт. URL : <https://www.innovative-hochschule.de/de/foerderinitiative/bund-laender-vereinbarung>

13. Neun Wege zur Hochschule der Zukunft. *Institut der deutschen Wirtschaft* : веб-сайт. URL : <https://www.iwd.de/artikel/neun-wege-zur-hochschule-der-zukunft-362250/>

Наукове видання

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
VII Міжнародної науково-практичної конференції**

05 – 07 червня 2019 року

Частина III

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Білоус Т.В.

Підп. до друку 09.07.2019 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 22,55.
Обл.-вид. арк. 18,59. Тираж 4. Зам. № 413

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25